

MEGEMLEKEZÉS

BALOG BÉLA (1940–2013)

KI VAN JELÖLVE A HELYED

*Azért van síró, hogy vigasztald,
és éhező, hogy teríts asztalt.
Azért van seb, hogy bekösse kezed.
Vak, elhagyott azért van, hogy vezesd.
Azért van annyi árva, üldözött,
hogy oltalmat leljen karod között.
Azért roskadnak más vállai,
hogy terhüket te segítsd hordani.
Az irgalmat kínok fakasztják,
s mélység felett van csak magasság.
Ha más gyötrődik, vérzik, szenved,
azért van, hogy te megmutathasd:
mennyi szeretet van benned.*

*Megmutattad-e néha legalább?
Enyhült, s szépült-e tőled a világ?
Vagy tán kezdetől támadt foltra folt?
Ott is, hol eddig minden tiszta volt?*

*Ki vagy? Vigasznak, írnak szántak,
menedéknek, oszlopnak, szárnynak.
Ki van jelölve a helyed,
ne nyugodj, míg meg nem leled.
Csak ott leszel az, aminek
rendeltettél. – Másként rideg,
céltalan lesz az életed.
Mag leszel, mely köre esett,
elkallódott levél leszel,
mely a címzetthez nem jut el.
Gyógyszer, ami kárba veszett,
mit soh'se kap meg a beteg.
Rúd leszel, de zászlótalan,
kalász leszel, de magtalan,
cserép, amiben nincsen virág,
s nem veszi hasznod sem az ég,
sem a világ.*

Bódás János

Balog Béla, egykori igazgatónk sírjánál az első gondolat ez: megtalálta a számára kijelölt helyet, amikor a növényvédelem szakterületét választotta élethivatásának!

Agrármérnökként végzett Gödöllőn, majd ugyanitt 5 év múlva a növényvédelmi szakmérnöki oklevelet is megszerezte. Egészen rövid kis kitérőt követően végig ezen a területen dolgozott. Heves megyében mint növényvédelmi felügyelő, majd mint labormérnök hasznos gyakorlati tapasztalatokhoz jutott.

1970. novemberétől dolgozott a Bács-Kiskun Megyei Növényvédő Állomáson (későbbi nevén Szolgálatnál): egy évig főmérnökként, majd nyugállományba vonulásáig, 31 éven át, mint az intézmény igazgatója.

Szerencséje volt! Olyan időszakban tevékenykedett, amikor a magyar növényvédelmi szervezet megszilárdult, szakmai súlya erősödött. Ennek megfelelően vezetése alatt formálódtak az Állomás szervezeti egységei, folyamatosan, egyre elismertebben nőtt a szakmai színvonal.

Minden szakterület érdekelte, de a gyombiológia állt hozzá a legközelebb. Ezért végzte el az Ujvárosi gyomismereti tanfolyamot 1969-ben. Amíg tehette, művelte, majd segítette a szakterület munkáját, úgy is, mint a

Dr. Ujvárosi Miklós Gyomismereti Társaság tagja: vezetése alatt is 4 szakember képzését tette lehetővé, a 30 éves múltira visszatekintő Társaság 2. találkozójának házigazdája volt, alkalmanként a gyomos tanfolyamok vizsgájának helyszínét biztosította Tasson.

Vezetőként különösen célja volt a munkakörülmények folyamatos javítása, a magas színvonalú szakmai és hatósági munka feltételeinek biztosítása. A kastélyból lett tassi telephelyet felújítások sorozatával tette mind alkalmasabbá az egyre növekvő feladatok számára. A növényvédelmi laboratórium mellett ki kellett alakítani az analitikai, szermaradék vizsgáló laboratóriumot is. Gondja volt a telephely rendjére, tisztaságára, a 7 hektáros erdő ápolására, de a szolgálati lakások felújítására, karbantartására is.

E törekvései sorában kiemelkedő volt az új, kecskeméti telephely építésének koordinálása, az abban való aktív irányítás és lelkes részvétel. Az 1981-re elkészült székház mellett már helyet kapott a talajvizsgáló laboratórium is. Jó előre gondolván kialakításra került a vírusmentes szőlőszaporító anyag előállítását segítő 1 ha-os referencia terület, valamint az elsősorban ehhez szükséges komplett üvegház is. A Tassról az intézetet követni szándékozők részére vállalati bérlakásokat is sikerült építtetnie.

Az új lehetőségeket kihasználva igyekezett a szakma centrumává tenni az Állomást. Amellett, hogy törekedett a szakmai és egyéb elvárásoknak – munkatársaival – maximálisan eleget tenni, gyorsan és megoldást keresően viszonyult az újonnan felmerülő kérdésekhez. Elvárta, hogy kollegáinak tudása naprakész legyen. Különös módon támogatta a szakmai továbbképzéseket, az azokon való részvételt. A növényvédelmi laboratórium szakelőadóit is önálló munkára készítette. Mindenkit ösztönzött egy-egy speciális téma felvállalására: folyamatos – szinte kutatás szintű – tevékenységre és természetesen publikálásra, tudományos vagy ismeretterjesztő előadások tartására, akár tudományos fokozat megszerzésére, de pályázatokon való indulásra is. Ennek eredményeként is válhatott igazi szakmai műhely

ez a terület. Mindezek szükségességét bölcsen felismerve mindvégig segítette a feladatok magas szintű ellátását. Tudta, hogy a kollegák sikere az ő sikere is, azon túl, hogy az egész növényvédelem ügyét is előre viszi.

Igyekezett jó kapcsolatokat ápolni a minisztériumi vezetéssel, a növényvédelmi központtal, a megyei állomásokkal, társszervekkel, a kutatóintézetekkel, az Agrárkamarával, a MAE-val, a médiával, de az oktatási intézményekkel is, az alapképzéstől a szakmérnök képzésig. A Kecskeméti Kertészeti Főiskola Növényvédelmi és Tápanyag Gazdálkodási Szakmérnöki Szakán több, mint 20 évig oktatta a növényvédelmi jog és szakigazgatás tantárgyat, emellett államvizsgák állandó vizsgabizottsági tagja volt. Mindig készséggel adott helyet a felsőfokú intézmények hallgatói számára a kötelező nyári gyakorlatokhoz. A mezőgazdasági üzemekkel, azok vezetőivel és növényvédelmi, tápanyaggazdálkodási szakembereivel is elismerten jó kapcsolata volt. Mindenkor igyekezett segíteni azok munkáját, és jó példával ösztönzött erre bennünket, beosztottait is. Üzemi kollegákat idézve az „Élni, és élni hagyni!” filozófiát valósította meg.

A kapcsolatokat nemzetközi szinten is ápolta. Még rendszerváltozás előtt támogatta az erdélyi növényvédelmi szervezettel történő kapcsolatfelvételt. Számos alkalommal került sor kollegák cserelátogatására, elősegítve mind a szakmai, mind az emberi kapcsolatok létrejöttét. Ugyancsak sikerült kialakítania vajdasági kapcsolatokat, elsősorban az újvidéki egyetemmel.

Különös kalandja volt életének az, amikor Vietnámban részt vett az ottani növényvédelmi rendszer kialakításában.

Életében voltak nehéz időszakok is!

Ragaszkodott ahhoz, amit megteremtett

Amikor szétvált a rendszer hatósággá és szolgálattá, mindenkit a békés egymás mellett élésre szólított fel – és neki lett igaza az újra-egyesüléskor 3 év múlva.

Amikor a TVG laboratóriumot hivatalosan bezáratták, évekig nem engedte széthordani az eszközöket, és nem engedte szélnek a dolgozókat – és neki lett igaza, amikor újra zöld utat kapott a laboratórium a működéséhez.

Ragaszkodott munkatársaihoz

Amikor tehette volna, nem ment feljebb a ranglétrán, nem hagyta el kijelölt, megtalált helyét! Amikor pedig arra volt szükség, kiállt kollegái mellett! Szűrőként viselkedett, bizalommal fordulhattunk hozzá. A dolgozók is ragaszkodtak hozzá és munkahelyükhöz. Megvalósítva a ma oly divatos „életpálya modellt”, a maga mellé vett dolgozókkal együtt öregedett meg. Persze voltak, akik magányos lovagként képzelték életüket, de a többséget megérintette a hely szelleme, az a bizonyos „genius loci”. Csaknem mindenki kitarzott és egyszerre csak azt vettük észre, hogy pár éven belül sorra mennek nyugdíjba kollegáink, akikkel szinte együtt kezdtük pályánkat. Vezetése alatt mindenki megtanult dolgozni. Erre bizonyíték, hogyha pedig elkerült tőlünk valaki, új munkahelyén maximálisan helyt tudott állni.

Ragaszkodott nyugdíjasaihoz is

Minden év decemberében egybegyűjtötte őket, a mai napig működő hagyományt teremtve ezzel.

A sok munka mellett hasznosan töltötte szabadidejét is. Híresen nagy horgász volt. A minisztérium tulajdonát képező tassi horgásztanyát a maga, és nagyon sok üdülni vágyó munkatárs számára is, valóságos paradicsommá fejlesztette. Minden nehézséget leküzdve üzemelt irányítása alatt ez az intézmény, helyet adva nemcsak családoknak a pi-

henésre, de számos szakmai jellegű rendezvénynek is.

Szeretett utazni, idegen kultúrákat megismerni. Megteremtette a lehetőségét, hogy az állomási kollektíva érdeklődő része – akár házastársával együtt – részt vegyen az évenként sorra kerülő, általa szervezett külföldi kirándulásokon. Az idők folyamán ezekkel az utakkal bejártuk szinte egész Európát, eljutottunk Egyiptomba, Izraelbe is.

Munkásságát számos kitüntetéssel ismerték el. Ezek közül kiemelkedik a Munka Érdemrend bronz fokozata (1974.), az ezüst fokozata (1989.) és végül 2002-ben a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt, melyet Mádl Ferenc köztársasági elnök úrtól vehetett át.

Amikor 2002 júliusában – több évtizedes tevékenysége eredményeként – nyugalományba vonult, jól, szakmai szempontból magas szinten működő kollektívától búcsúzott el. Számítottunk volna még munkánkban nagy tapasztalatára, hasznos tanácsaira, de az élet közbeszólt. A kór még azon az őszön jelentkezett, megakadályozva egy megérdemelt, nyugodt, békés, hosszú öregkor megélését. Visszahúzódo lett, a nyugdíjas találkozón azért még találkozhattunk vele és otthonában is meglátogathattuk. 2012 júniusában még átvehette Gödöllőn az 50 éve végzeteknek adható Arany Oklevelet, melynek szívből örült.

Az 55 éves érettségi találkozót már nem élte meg.

A Magyar Növény- és Talajvédelmi Szervezetben végzett tevékenysége előtt tisztelegve a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Balog Bélát a „Közszolgálat halottjává” nyilvánította.

Nyugodjon békében!

Mező Gábor
búcsúztatója a temetésen